

KAZANDIRAN İNGRAFİK DERS NOTLARI

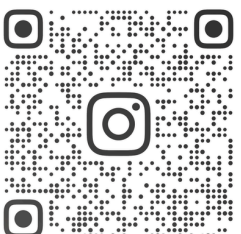
8

ÜNİTE-1

Mustafa Kemal'in Askerlik
Hayatı

Bir Kahraman Doğuyor

T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük

SOSYALKAMPUSS

Mustafa PETEK

ÇANTA®
YAYINCILIK A.Ş.

1 İlk Görev Yeri: Mustafa Kemal Şam'da - 1905

- ★ Mustafa Kemal, Harp Akademisinden mezun olduktan sonra **1905** yılında merkezi **Şam'da** olan **5. Orduya** atandı.
- ★ Mustafa Kemal, devletin yaşadığı sorunlara çözüm bulmak amacıyla burada **Vatan ve Hürriyet Cemiyetini** kurdu.

YORUMLUYORUM

Mustafa Kemal'in Vatan ve Hürriyet Cemiyetini kurması onun; **liderlik**, **teşkilatçılık** (örgütleyicilik) ve **vatanseverlik** gibi kişilik özelliklerine ve ülke sorunlarına karşı **duyarlı** bir kişiliğe sahip olduğunu gösterir.

2 Selânik'e Dönüş: 3. Ordu Karargâhı - 1907

- ★ Suriye'deki görevi sona eren Mustafa Kemal **1907** yılında merkezi **Manastır'da** bulunan **3. Ordu Karargâhının Selânik'teki** kurmay şubesine atandı.
- ★ Mustafa Kemal'in Selânik'te kurduğu **Vatan ve Hürriyet Cemiyeti** şubesi 1907'de **İttihat ve Terakki Cemiyeti'**ne katıldı.
- ★ II. Meşrutiyet'in ilanından (1908) sonra, İttihat ve Terakki Cemiyeti giderek **siyasete** ve **devlet işlerine** müdahale etmeye başladı.
- ★ Mustafa Kemal, **ordunun siyasete karışmamasından** yanaydı. Bu konuda İttihat ve Terakki üyeleri ile farklı düşünüyordu. Daha sonra bu cemiyet ile yollarını ayırdı.

3 Mustafa Kemal Hareket Ordusu'nda: 31 Mart Olayı - 1909

- ★ Osmanlı Devleti'nin başkenti İstanbul'da **meşrutiyet karşıtları** tarafından büyük bir isyan çıkarıldı. (13 Nisan 1909) Bu ayaklanmanın amacı meşrutiyet yönetimine son vermektir. **(Bu durum; ülkede yenilik karşıtlarının olduğunu gösterir.)**
- ★ İsyanı bastırmak için Selânik'te hazırlanan ve ismini Mustafa Kemal'in verdiği **"Hareket Ordusu"** kuruldu. Mustafa Kemal, bu ordunun İstanbul'a sevk ve idaresinde görev aldı. **(Mustafa Kemal, yönetimde demokratik uygulamaları korumak istemiştir.)**
- ★ Hareket Ordusu İstanbul'a gelerek ayaklanmayı bastırdı. Böylece meşrutiyet yönetimi korundu. **(Mustafa Kemal, meşrutiyet yanlısı bir tutum sergilemiş, yeniliklerden yana olduğunu göstermiştir.)**
- ★ Mustafa Kemal, 31 Mart Olayı'ndan sonra subayların siyasete karışmasının doğru olmadığını vurguladı. **(Ordunun siyasetten ayrı olması gerektiğini düşünmüştür.)**

4 Picardie (Pikardi) Manevraları - 1910

- ★ Fransızlar, Almanların yaptığı **askerî manevraya** cevap vermek ve onlardan daha güçlü olduklarını göstermek istemişlerdi.
- ★ Avrupa devletlerinden askerî gözlemcilerin katıldığı manevralara Osmanlı Devleti de davet edilmiş, **Mustafa Kemal** de gözlemci olarak katılmıştır.
- ★ Mustafa Kemal burada Avrupa'daki ordularla **Türk Ordusunun** durumunu karşılaştırma şansı bulmuştur.
- ★ Tatbikat sırasında yaptığı değerlendirme sonucunda; savaşlarda **uçakların ve hava kuvvetlerinin**, başarı için önem kazanacağını vurgulamıştır. **(İlerleyen yıllarda Mustafa Kemal'in bu konuda haklı çıkması ileri görüşlü olduğunun göstergesidir.)**

- ★ 1870'te siyasi birliğini kuran ve Akdeniz'de sömürgecilik faaliyetlerini artırmak isteyen İtalya, Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki son toprak parçası olan **Trablusgarp'ı** (bugünkü Libya) işgal etti. (**Sömürgecilik faaliyetlerinde bulunması İtalya'nın emperyalist bir tutumla ve ekonomik kaygılarla hareket ettiğini gösterir.**)
- ★ Mısır, İngiliz işgali altında olduğu için Trablusgarp'a **karadan** yardım gönderilemedi. Donanmanın yetersizliği nedeniyle işgale **denizden** de müdahale edilemedi.
- ★ Mustafa Kemal'in de içinde bulunduğu Enver Bey, Nuri Bey, Fethi Bey gibi genç subaylar **gizlice Trablusgarp'a** gittiler. Mustafa Kemal buradaki yerli halkı İtalyanlara karşı **örgütledi**.
- ★ Trablusgarp Savaşı devam ederken Balkanlar'da da savaş patlak verdi. İki ateş arasında kalan Osmanlı Devleti, İtalya ile olan savaşını sonlandırmak zorunda kaldı.

YORUMLUYORUM

- ✿ Donanmanın yetersiz olması, Osmanlı'nın deniz gücünü büyük ölçüde kaybettiğini gösterir. Ayrıca toprak bütünlüğünü kaybetmesi nedeniyle uzak eyaletlerine etkin şekilde yardım edememiştir.
- ✿ Mustafa Kemal'in bölgede halkı İtalyanlara karşı birleştirmesi, **liderlik, teşkilatçılık ve örgütleyicilik** kişilik özelliklerinin bir göstergesidir. Ayrıca Trablusgarp'a gönüllü gitmesi "**vatansever**" kişiliği olduğunu gösterir.

HARİTAYI YORUMLUYORUM

- ★ İtalya, Akdeniz'deki hâkimiyet alanını genişletmek istemiştir.
- ★ Mısır'ın işgal altında olması Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü bozmuştur.
- ★ İtalyan donanması Anadolu'nun, Ege denizi kıyılarına kadar gelmiştir.
- ★ Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'da siyasi varlığı devam etmektedir.

I. Balkan Savaşı – 1912

Trablusgarp Savaşı'nın devam ettiği sırada **Yunanistan, Sırbistan, Bulgaristan ve Karıdağ** birleşerek Osmanlı Devleti'ni Balkanlardan atmak ve Osmanlı topraklarını paylaşmak amacıyla saldırıya geçtiler. Savaşın başlamasında **Rusya**'nın bu devletleri kışkırtması da etkili oldu.

Savaşın Sonuçları:

- Osmanlı Devleti, ülke içerisindeki **siyasi çekişme** ve **ordunun savaşa hazırlıksız** yakalanması sonucu ağır bir yenilgi aldı.
- Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki sınırı **Midye–Enez** hattı olarak belirlendi.
- Osmanlı Devleti **Edirne, Kırklareli** ve **Makedonya** gibi önemli topraklarını kaybetti.

YORUMLUYORUM

- Osmanlı Devleti'nin **iki ateş** arasında kaldığı görülmektedir. (Trablusgarp Savaşı–Balkan Savaşı)
- Savaşın başlamasında **dış faktörler** de etkili olmuştur. (Rusya'nın Balkan devletlerini kışkırtması)
- Mustafa Kemal'in ordu içerisindeki **siyasi çekişmelerin devlete zarar vereceği** düşüncesi, Balkan Savaşlarında alınan sonuçla kanıtlanmıştır. (Bu durum O'nun ileri görüşlü bir kişiliğe sahip olduğunu gösterir.)

I. Balkan Savaşı sonrası Osmanlı Devleti'nin batı sınırı

II. Balkan Savaşı – 1913

❧ I. Balkan Savaşı'nda en büyük toprak kazancını **Bulgaristan** elde etmişti. Bu durumdan rahatsız olan **Yunanistan, Sırbistan, Karadağ ve Romanya**, Bulgaristan'a saldırarak **II. Balkan Savaşı**'nı başlattılar.

❧ Edirne'yi geri almak isteyen Osmanlı Devleti de **Bulgaristan**'a savaş açtı. Savaş sonunda imzalanan **İstanbul Antlaşması** (29 Eylül 1913) ile **Edirne** ve **Kırklareli** geri alındı.

YORUMLUYORUM

Balkan Savaşları sonunda Osmanlı Devleti; Batı Trakya, Makedonya ve Arnavutluk'u kaybetti.
(Osmanlı'nın sınırları daralmış, siyasi haritası değişmiştir.)

Balkanlar'daki Osmanlı hâkimiyetinin sona ermesi üzerine burada yaşayan Türkler, azınlık durumuna düştüler. Kaybedilen Balkan topraklarından Anadolu'ya büyük bir göç dalgası yaşandı.
(Balkanlarda Müslüman-Türk nüfus azalmıştır.)

II. Balkan Savaşı sonrası Osmanlı Devleti'nin batı sınırı

Mustafa Kemal Sofya'da - 1913

Mustafa Kemal, Balkan Savaşlarının sona ermesinden sonra **Sofya'ya** (Bulgaristan) **ataşe** (ataşemiliter) olarak atanmıştır.

Ataşemiliter: Bir ülkenin başka bir ülkede **askerî-siyasi** görevlerde bulunan, bilgi toplayan, diğer ülke temsilcileri ile diplomatik görüşmeler yapan **askerî elçilik** temsilcisidir.

Mustafa Kemal'in Sofya'daki Faaliyetleri

Mustafa Kemal, Sofya'da **Bulgar parlamentosunu** yakından takip etmiştir.

Mustafa Kemal, Sofya'da bulunduğu sırada Bulgaristan'da yaşayan **Türklerin sorunlarıyla** ilgilenmiştir.

Mustafa Kemal, **diğer devletlerin elçileriyle** (devlet adamları) görüş alışverişinde bulunmuştur.

Mustafa Kemal toplantılara, yemeklere ve ilk kez bir **opera gösterisine** davet edilmiştir.

Nasıl Yorumluyoruz?

Demokratik yönetim sistemleri hakkında fikir sahibi olmuştur.

Bu durum onda vatan ve millet sevgisinin varlığını gösterir. Milliyetçi bir kişiliğe sahiptir.

Dış politika (diplomasi) alanında bilgisini geliştirme imkânı bulmuştur.

Batılı yaşam tarzını yakından görme fırsatı elde etmiştir.

YORUMLUYORUM

Sofya'da bulunduğu yıllarda Mustafa Kemal, **Batı tarzı yaşam biçimini, modern devlet yapısını ve çağdaş kurumları** yakından gözlemlemiştir. Bu gözlemler ona ileride yapacağı **inkılaplar (yenilikler)** konusunda **ilham vermiştir**.

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK'ÜN BAZI KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ

©SosyalKampüs

Millî Mücadele yıllarında karşılaştığı tüm zorluklara rağmen mücadeleden asla vazgeçmemesi.

Kararlılık

İnandığı, doğru bildiği şeyleri çekinmeden cesaretle söylemesi.

Açık sözlülük

Dil, tarih, matematik, edebiyat, sanat gibi birçok alana ilgi duyması.

Çok yönlülük

Trablusgarp'ta ve Kurtuluş Savaşı'nda halkı teşkilatlandırması.

Örgütleyicilik

Ortaya çıkabilecek sonuçları önceden tahmin edebilmesi.

İleri görüşlülük

Bilim ve eğitime önem vererek çağdaşlaşmayı hedeflemesi.

Bilimsellik

Davranışları ve yaşam tarzıyla topluma örnek olması.

Liderlik

Düzenli çalışması ve titizlikle devlet işlerini yürütmesi.

Disiplinli

Vatan ve millet sevgisiyle dolu olması.

Milliyetçi

Millî hedefler için kişisel fedakârlık göstermesi.

İdealist

Başka ülke veya milletler tarafından da tanınıyor olması.

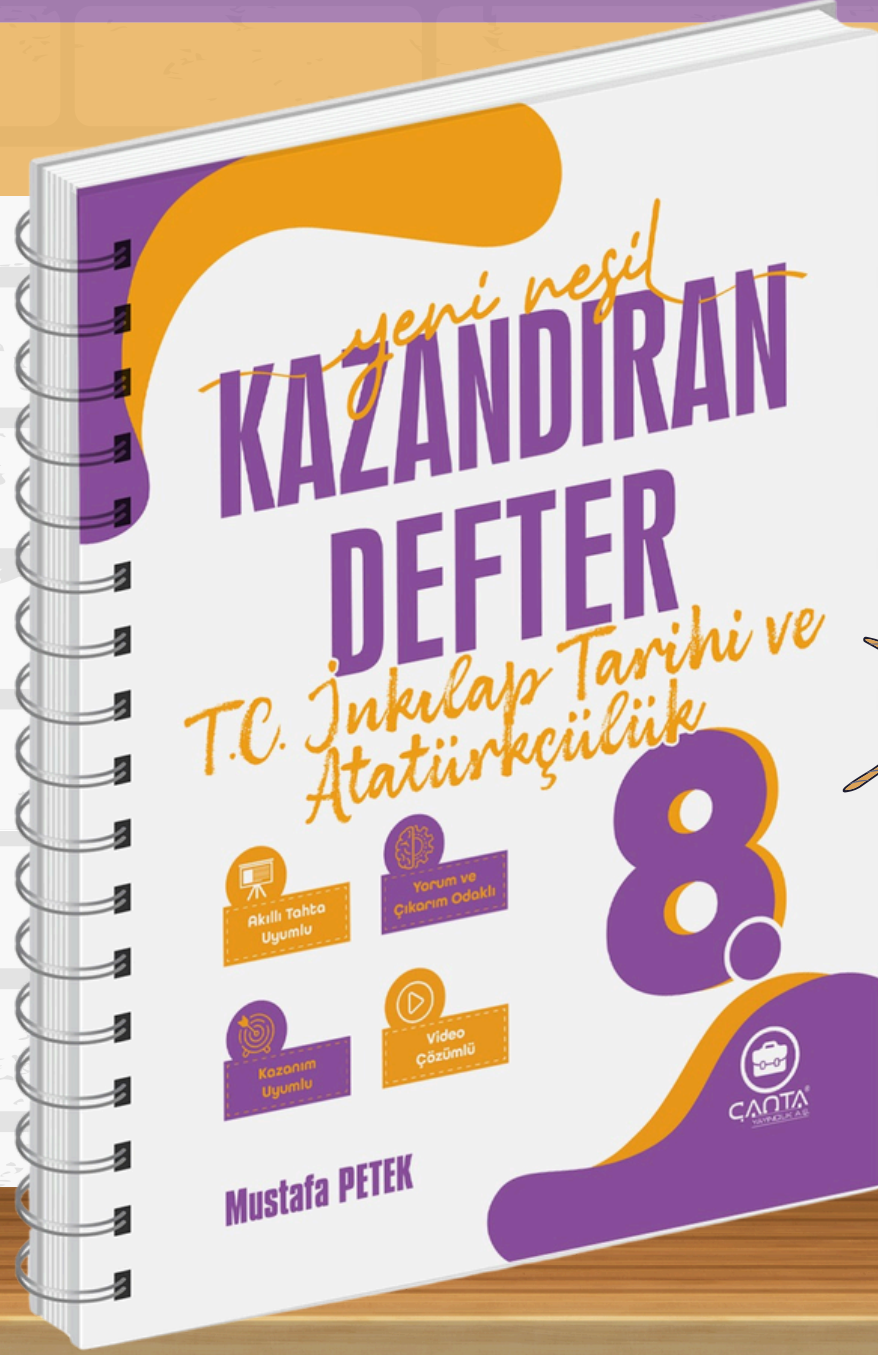
Evrensel

Liselere Geçiş Sınavı'nda, Mustafa Kemal'in kişilik özellikleri, parçadaki olay ve gelişmelerden hareketle çıkarım yaptırılarak sıkça sorulmaktadır.

T.C. İNKILAP TARİHİ ve ATATÜRKÇÜLÜK

8. SINIF

ÇANTA[®]
YAYINCILIK A.Ş.